

Asia: VN/2401/2026

Ehdotus kansalliseksi mediakasvatuslinjauksiksi

1. Johdanto

Mahdolliset kommentit ja huomiot johdannosta:

Medialukutaidon määrittelyyn lisäksi disinformaation tunnistamisen. Mielipiteen ja tosiasian erottaminen toisistaan ei riitä.

2. Mediakasvatuksen nykytila

Mahdolliset kommentit ja huomiot mediakasvatuksen nykytilasta:

Rahoituksen puute on todella kouriintuntuva, hyvä että siitä puhutaan suoraan. Hallitusohjelmaan kirjattu kriittisen medialukutaidon vahvistaminen ei valitettavasti näy rahoituksessa. Nykytilassa on mainittu lakkautetut Verke ja Koordinaatti. Yleisradion mediakasvatuksesta on supistettu mittavissa säästöpainneissa myös niin, että nuorten medialukutaidon vahvistamiseen osoitettu Yle Uutisluokka päätti toimintansa vuoden 2025 aktiivisen yhteistoimijuuden osalta. Yleisradio panosti reilun kymmenen vuoden ajan mediakasvatukseen koordinoitulla yhteistoiminnalla koulujen kanssa. Mediakasvatuksellisten sisältöjen tuottaminen jatkuu Yle Oppimisen kautta kaikille väestöryhmille.

Mediakasvatuksen vahvuudet ja haasteet ovat hyvin listattuna.

3. Visio

Mahdolliset kommentit ja huomiot visiosta:

Visio on osuva. Mediakasvatus kuuluu kaikille ja se on turvallisen, demokraattisen yhteiskunnan tukipilari.

4. Tavoitteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot tavoitteista:

Mediakasvatusalan yhteistyö ja verkostoituminen ovat avainasemassa tavoitteiden saavuttamisessa. Riittävä rahoitus pitää turvata, jotta ammattimaiset toimijat pysyvät työssään. Aivovuoto muille aloille ja muihin tehtäviin on ilmeisenä vaarana. On hyvä, että tavoitteissa on listattu myös työelämä, sillä medialukutaidon vaade ulottuu myös työikäisiin.

5. Toimenpiteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot toimenpiteistä:

Rahoitusmallien laajentaminen ja rahoituksen hakemisen tukeminen on erittäin hyvä toimenpide. Esimerkiksi mediakasvatusalan EU-hankkeissa Suomi on ollut ymmärtääkseni aliedustettuna, meidän pitää päästä paremmin mukaan myös rahan ja tiedon jakeluun eurooppalaisella tasolla.

6. Toimeenpano ja seuranta

Mahdolliset kommentit ja huomiot toimeenpanosta ja seurannasta:

Onko tässä kirjoitusvirhe: Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) tuottaa medianlukutaidon jatkuvan oppimiseen --> KKV tuottaa medialukutaidon jatkuvaan oppimiseen

7. Liitteet

Mahdolliset kommentit ja huomiot liitteistä:

-

8. Yleiset kommentit linjausluonnoksesta

Yleiset kommentit kokonaisuudesta:

Kokonaisuus on potentiaalia täynnä: toimijuus, osaaminen ja kestävyys ovat mielestäni erinomaiset näkökulmat medialukutaitoon. Mediakasvatuksen rooli ja medialukutaidon tärkeys nousevat mediakasvatuslinjauksessa poikkileikkaavana elementtinä läpi yhteiskunnan. Näin sen pitäisikin olla, sillä tässä ajassa ei ole enää vyöhykettä, missä medialukutaidosta ei hyötyisi.

9. Muita mahdollisia terveisiä valmistelijoille

Muita mahdollisia terveisiä:

Kiitän vielä mahdollisuudesta antaa lausuntoni luonnoksesta, sillä vuodet 2022-2025 olin hyvin syvällä suomalaisessa mediakasvatuskentässä. Uutisluokan tuottajana olin eturivin paikalla havainnoimassa kuinka suomalaiset teini-ikäiset tarvitsevat mediakasvatusta, ja hyötyvät hyvästä mediakasvatuksesta koko loppuikänsä. Toivon, että toimijuuden vahvistaminen ja osallistaminen ovat kirkkaana mielessä eri toimijoilla mediakasvatustyössään. Luotan ja toivon, että linjauksen kirjaukset valuvat myös käytäntöön niin nuorille kuin kaikille väestöryhmille.

Vesanummi Mari
Yleisradio Oy - Yle Uutisluokka